

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Égész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra czamezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hirdetéseket, köziratokat péntekig kerülők beküldeni

HIVATALOS HIRDETÉSEK DÍJA:

100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett szög szónál 50 krajt több.

Közigazgatási reform.

(S.) Alapja és leglényesebb feltétele minden állam létének, fenn tartásának a jó közigazgatás. Jó közigazgatást létesíteni nagyon nehéz feladat, ezt még egy állam sem oldotta meg teljes jó eredménnyel, mert látjuk, hogy mindenütt van még e tétlen kívánni való elég, így van ez nálunk is, hol most a megyei rendszert már ócska takarónak hirdetik hírlapjaink; az ezzel járó és a hajdani kis gyűléseket helyettesítő közigazgatási bizottsági üléseket pedig — mint teljesen fölösleges intézményt — eltöröltetni óhajtják s helyébe az állami adminisztrációt akarják létesíteni, vagyis, hogy a vármegyék adminisztrációját is vegye át az állam, mint a kir. járásbizottságokat s akkor már az jó is lesz.

Nálunk 1850-től 1861-ig volt először állami adminisztráció Bach idejében, másodsor 1862-től 1867-ig — de ezek egyike sem volt üdvös, mert nem elégített ki senkit, még ha az első nem is lett volna olyan germainál.

A jelen megyei, vagy sz. k. városi törvényhatósági közigazgatás ellen lapjainkban az ellenvetések leginkább a körül forognak, hogy a választott tisztviselők a feladatuk tárgyát képező ügyek iránt állítólag nem is bírhatnak teljesen odaadó szeretettel, mert fizetésük csekély, ideiglenesen vannak csak hivatalukban biztosítva s ha közülök egyik, vagy másik a tisztújítások alkalmával hibáján kívül

a tisztikarból kimarad, nyugdíjra alig számíthat, tehát léte biztosítva nincs. A második főellenvetés, mely a jelen adminisztráció ellen felhozott, hogy mostani közigazgatásunk a jogállam követelményeivel ellenkezően a tisztviselői kart választása által függővé teszi a törvényhatóság befolyásosabb elemeitől és e miatt ennek köszönhetjük a gyengeséget a hamu alatt pislogó nemzetiségi igazgatások irányában.

Ezen megtámadása a jelen közigazgatási intézményünknek már annyira igazságtalan, hogy ezt egyenesen vissza kell utasítanunk, mert alkotmányos őseink már egy ezredév óta bebizonyították eléggé, hogy e nemzet a szabadságra megérett, hogy nálunk a törvényhatósági üléseken képviselt minden egyén önálló meggyőződéssel bír és itt a legnépszerűbb és általában érdemteljes férfiak kezében összpontosul a közigazgatási mély belátás és a hatalom. Itt, csakis itt, a törvényhatósági ülésekben képezhetnek ki a független, önálló férfiak, ez annak iskolája, de küldtér a nyilvános életben, hol, ha arra fogna kerülni a sor, mikor a nemzetiségi igazgatások nagyobb hobotk bálnak előidézni, csakis e helyen fognának azok megtörtni; ez a hely az, a hol a rakoncátlanokodó és kérkedő elemek, a hamis proféták nyilvánosan leleczázthatnának és ellensúlyozatni fognak. — A közgyűlés az a tér, ahol a szónokok, a mi nagy embereink, feltűntek a régi időkben. Mig ellenben a merev

dicasterium szolgát igen, de önére zetes, szabad férfiakat nem nevelt sehol soha.

A szegény hivatalnok felett suhog a vessző, a melyet a divat úgy nevez hogy »minősítvényi táblázat«. Ez az a papir, a hova az állami hivatalnok felelővője minden hibáit feljegyezheti alárendelt hivatalnok társának és ha történetesen rossz akarója, személyes bosszúból is oly megjegyzést tehet, mely annak a jövőre előmenetelét megsemmisítheti. Ez egy törvényhatósági tisztviselővel meg nem történhetik, mert ez szabad, amaz nem.

A mi törvényhatósági rendszerünk mellett is lehet jó közigazgatást némi javítások mellett rendszeresíteni s abban nem kételkedhetik senki, a ki ismeri a magyar viszonyokat. Az a darab beszéd, hogy a mostani adminisztrációk összeférhetetlen lenne a modern jogállam követelményeivel.

A tisztviselői qualificatio egyenlő, nálunk tehát csak az egyénekben lehet a különbséget megtenni. Lehet jó állami, lehet jó törvényhatósági adminisztrációt is feltételezni, de az is fény, hogy a bene possessonati hivataloskodásnak szegénységünk miatt lejárt az ideje. És így a közigazgatási tisztviselőnek illő fizetést is kell adni.

A közigazgatás reformja tehát Magyarországon — a régi vármegyék adminisztrációjának praxisából merítve — következetesen, helyesen és igazságságosan csak annyiból kell hogy álljon:

I. A törvényhatósági tisztikar tagjai élethosszig választassanak meg.

II. Rangjukhoz és teendőikhez mérten illő fizetéssel láttassanak el és működésük idejéhez mérten, a többi állami tisztviselőkel teljesen egyenlő nyugdíjban részesíttessenek.

A pénzek kezelése egyöntetű eljárás foganatosítása mellett — a ministerium kebelbeli számtisztek, a pénzigazgatósági közegek és a főispán által szorgosan ellenőriztessenek, akkor nem lesz defraudatív a választott tiszt karnál sem, több pedig bizonyosan nem lesz, mint az állami hivataloknál.

Ha pedig egyik-másik törvényhatóság területén még sem járulna és nem lenne jó az administratio, szorítsa erre reá a ministerium őket, hisz van hozzá módja, s hatalma is elég.

A tót hazafias sajtó érdekében.

Reményem, hogy a Felvidéki Híradó olvasó közönsége nem fogja rossz néven venni, hogy magyar újságban tót irodalomról akarok szólni. Különböz az hiszem, hogy ezen lapnak egyik czéja: figyelemmel kísérni tót testvéreink irodalmi és politikai működését, jó vagy rossz irányban való haladásukat és úgy aztán a jóról elismeréssel, a rosszról pedig kelő megjegyzéssel nyilatkozni.

Tizenkét év óta foglalkozom tüzetesebben a tót irodalommal és ezen idő alatt azon tapasztalatot szereztem, hogy a tót irodalom, a mi a beszéd és helyesirás módját illeti, hazánkban csak egy létezik. Megjegyzem, hogy én mindig az irodalmi nyelvet értem, vannak egyes vidéki eltérések, de

TÁRCZA.

Porszemek.

I.

»Szeretsz?» »Szeretlek!» aztán ajk az ajkon,
És mind a ketten olyan boldogok.
Az ifjú néma, a lány dehogyan szólna,
Csak hallgatják, hogy szívük mint dobog.
»Enyim lezszsz, vagy meghalok miattad!
—, Es én örökre csak is a tiéd!« ...
És körülöttük ezernyi kis virág
Oly tagadólaz rázza szép fejét.

II.

Lábaidhoz leborulva
Hányzorg voltam izzó lángban;
Edekelve semmi másra,
Csak »igen« szavadra vártam.
Minden másképp lett azóta,
— Ilyen ez a világ, látod! —
Most először azt kérdik meg,
Hogy mennyi a — hozományod.

III.

Nincsen más vágyam, csak téged imádni,
Követni folyton lépteid, nyomod.
Üdvöm volna szép arcodat látni,
Hisz' mindig, egyre csak rád gondolok.

Ha tudnád, hogy mit szenvedek érteid,
Hogy te miattad csaknem meghalok!
De nem merem megmondani néked,
És te így persze meg nem tudhatod.

Dávid Béla.

Honnan van a piros és a vörös szó hibás használata a magyarban?

Rége, midőn a nagynevű Newton elméletét elfogadva a fény lényegére nézve, azt tartották, hogy a fény egy igen finom anyag, melyet a világító testek sztróptörtenek. Számosan faradoztak Newton után is a fény-elmélet megjelölésével, különösen Huygens, Young és Fresnel. Ezen faradozások eredménye lett a ma az egész tudományos világ által elfogadott úgynevezett undulatio elmélet. Ezen elmélet alapján, mely ma is Huygens-elmélet név alatt ismeretes, a fény nem egyéb, mint az aethernek rezgő mozgása, vagyis a fény a testek egész tömegét átható, tömecséit körülvevő, rendkívül apróra eloszlott 's így megmérhetetlen anyagnak, az úgy nevezett aethernek rezgése által jön létre.

A fény terjedésére nézve igen jól tudjuk azon körülményt, hogy minden fénysugár egy és bizonyos közegeben mindig egyenes vonalban halad, azonban a mint valamely közegeből más közegebe nem derékszög alatt jut, újáról eltérítetik. A fénysugár ilyenkor a sürűbb közegeből ritkább közegebe való átmenése alkalmával a beesési függőlegeshez törtetik meg.

A mi a testek színeit illeti, és a reájuk eső fénysugarak visszaverődésétől függ, vagyis: a testek oly színűek, a milyen színű fénysugarakat visszavernek. Ritka esetben vannak ugyan azon szerencsés helyzetben, hogy a többinyire egyenműnek látszó színt illetőleg mondhatnánk bizonyosat. Tenyleg találkozunk számos emberrel, kik ugyanazon

színt pirosnak állítanak, mely másoknak vörösnek látszik. Ennek oka egyszerűen a szemnek a színek iránt való különböző érzékenységében keresendő, mert vannak oly finom átmenetek a különböző színárnyalatoknál, hogy azokra határozott választ csakis az illető szin elbontása által adhatunk.

Midőn a fény felbontását még nem ismerték, ama számtalan színárnyalat keletkezésének magyarázatát sem tudták adni. Ma már tudjuk az e czéla szolgáló készülékeke segítségével, melyeknél a fészerepet a prizma játsza, hogy a fehér fény vörös, narancs, sárga, zöld, kék, indigó és viola színek keverékéből áll. Egyuttal azt is tudjuk, hogy ebből a hét alapszínből indul ki az összes többi szín.

A prizmanak ama tulajdonsága, hogy minden összetett fénysugarat elbont, megbecsülhetetlen számtalan esetben. Segélyével minden összetett fénysugár összetételéről alapos meggyőződést szereshetünk; segélyével számos felfedezés történt s bizonyára még történni is fog. Jelen esetben is a prizmahöz folyamodtam segítségül.

Annnyira megszokott dolog magyarban a piros és a vörös szó hibás használata, hogy ez sokaknak már fél sem tünik, sőt nagyon sokan vannak, kik azt állítják, hogy a piros és a vörös szín egy és ugyanazt fejezi ki. Azok, kik a két szó különböző kifejezése felől tisztában vannak, bizonyára arra gondolatra jöttek, vajjon mi az okozója ezen két szó hibás használatának.

Egészen megérthető volna a piros és a vörös színek átmeneténél a hibás alkalmazás; de vannak esetek, hol nem vagyunk képesek annak hibás használatát semmivel sem

indokolni, mint éppen a bor-színek kifejezésénél. A pirosbort nálunk legfeljebb a bordalokból ismerik; e helyett ismeretes a vörös és a »schiller« bor.

A vörös szín, mint a hét alapszín egyike, a prizma által nem bontatik el. Egészen másként áll a dolog a piros s a piros fénysugárak nézve; ez vörös és viola színekre lesz elbontva, jeleül annak, hogy nem egyenmű.

Valamint a többi színeknek, úgy a pirosnak is számos árnyalata van. Ezen árnyalatok legismertebbje bizonyos dilutivola a rózsaszín. A különböző árnyalatok kifejezésére, aszerint a mint a vörös, vagy pedig a viola dominál, külön szavakkal nem rendelkezünk. Rendesen bizonyos tárgyakhoz hasonlítjuk az illető színt, mint pl. kárpimpiros, szinóberpiros; vagy pedig minium-vörös, téglavörös stb. A rózsaszínű a piros színárnyalatok ezen különböző dilutivólánál is tisztán különbséget, midőn azt mondjuk sötétebb, halványabb vagy pedig élénkebb rózsaszín.

Nézetem szerint a szem, mely a színek alapra felismerésére a prizmahöz képest csak durva eszköz, okozója a piros és a vörös hibás alkalmazásának.

Hogy miért mondanak a piros borrar nálunk vörös, a vörösrre pedig a német »schiller« szót, mikor a hétköznapi vörösnek nevezett bor a piros, a német »schiller« pedig a vörös, nem tudom. Hiszen még a népdal is ezt mondja: piros, piros, piros, piros bort az üvegbe ...!

Gazdik János.

ezek inkább beszédbe és helyesírási hibák, követezőképpen szabályt nem alkotnak.

Politikailag azonban lehet a tót irodalmat, illetőleg a tót sajtót hazánkban két részre osztani és pedig kizárólag hazafias érdekeket képviselő irodalomra is általános szláv érdekeket képviselő irodalomra vagy rövidben tót és szláv irodalomra. Az elsőnek székhelye Budapest, utóbbinak Turóc-Szt.-Márton.

Már ezen lap »Lapszemle« című rovatából van alkalmunk mind a két sajtó politikai irányáról és működéséről tudomást szerezni. Főlétsége tartom ezt tárgyalni, soraim czélya azonban a hazafias tót sajtóról, a mely egy irányban működik a magyar sajtóval, a magyar olvasó közönséget röviden megismertetni.

A tót közművelődési egyesület »Vlast a Svet« című vegyes tartalmu képes lapot ad ki Budapesten, mely havonként kétszer jelenik meg. Ez a lap most végzi negyediki évfolyamát. Igen tapintatosan hazafias szellemben van szerkesztve. Irálya helyes, a közép által is könnyen megérthető. A lapot Janovecz Lajos szerkeszti és megkapják az egyesület tagjai. Ezek lehetnek pártok és rendesek. A pártoló tag fizet évenként 1 frot és ezért megkapja a lapot, a napárt és az egyesület által kiadott néhány könyvet. Rendes tagok fizetnek évenként 3 frot, ezért megkapják a lapot és az egyesület által kiadott minden könyvet. Az egyesület elnöke Császka György, jegyzője püspök, alelnöke Zsilinszky Mihály, jelenleg Csongrád megye főispánja, titkára Janovecz Lajos, a ki egyszersmind szerkesztő is.

Okosabb és szebb gondolat és intézmény nem is képzelhető, mint a milyen a tót közművelődési egyesület intézménye.

Ha tekintete vesszük, hogy a tót nép nem igen szeret olvasni és könyvekre kiadni és mégis milyen elterjedt az egyesület lapja, akkor azon meggyőződésre jövünk, hogy a lap minden tekintetben megfelel a tót nép kívánalmainak. Igen szép missziót teljesítenék a körjegyzők és a politikai hatóságok, ha ezt a lapot terjesztenék.

Hogy milyen következménye van ezen lap terjesztésnek, álljon itt egy példa. Ezéltől négy évvel rendeltem saját költségemre, mert egyesek nem akartak előfizetni, 15 példány »Vlast a Svet« című lapot és jártam a falubeleieknek ingyen. A következő évben a számokat megtartottam magamnál, megakarván győződni, eljönne-e volt olvasói érte és elő fognak-e fizetni az újságá? Es mi történt? Nemsak, hogy az a 15 olvasó elő-

fizetett, hanem még hozzájuk csatlakozott 7 új olvasó és előfizető.

Es ennek négyévi erkölcsi eredménye? A korcsma vasárnapoként üres volt, a templom téli és a mi gazdáink és mestereink politikájának még a szántásnál és műhelyben is, de hazafias szellemben. Sajnos azonban, hogy még most a XIX-ik század végén halljuk intelligens embereket, — tisztelet a kivételéseknél — hogy mire való az a sok tanult ember, nem lesz aztán, aki dolgozzék. Ezeknek én azt mondom, hogy minél tanultabb a suszter, annál jobb csizmát csinál; minél tanultabb a gazda, annál okosabban gazdálkodik; minél tanultabb a napászmás osztály, annál erkölcsösebb és igazságosabb a munkában.

En saját tapasztalatomból kiindulva ajánlom a tanító, lelkész, körjegyző és szolgábiró uraknak tót vidéken a hazafias tót sajtó terjesztését, mert nem is képzelhető, szebb és jobb cél a hazafias terjesztésben a tótok közt, mint ezen lap terjesztése.

A »Slovenske Noviny« politikai lap, mely hetenként 3-szor jelenik meg, kedden, csütörtökön és szombaton. Szintén hazafias szellemű tót lap. Akkor keletkezett, mikor »Vlast a Svet« Szerkeszti Hornyanszky Viktor, előfizetési ára egy évre 6 ft. Megjegyzem, hogy nemsak a hafias szellem tekintetében, de irodalmi tekintetben is ez a lap az első tót lap hazánkban. Állandó munkatársai: Czambel Samu dr., Cherven Flóris dr., Bachth, Bodiczky Tivadar, Kajuck József és sok vidéki munkatárs.

Ezen újságot Turóczmegyében minden község jara, azt ajánlanám más megyék községeknek is. A községi előírnyatokban mindéig felvehető az a hat forint, tudom, hogy a megyei hatóságnak ez ellen nem lesz kifogása, mert a hazafias érteleme ezen újság olvasása által megőriztetik. En azok közé tartozom, a kik nem a nyelvben, hanem az értelemben keresik a hazafiasgot, mert beszélhet valaki magyarul, de azért a haza ellensége is lehet.

Végre megjegyzem, hogy nem reklámképen léptem fel a tót hazafias sajtó terjesztése ügyében, hanem azért, mert látom ezen sajtó terjesztésének szükségét. Miért? Arra, nagyon könnyen rá jön minden józan gondolkodó ember. Mi nem vagyunk még ott, hogy a tót lakosok között a magyar irodalmat terjeszethetünk, mert tudjuk, hogy a tót vidékeken, kivéve az intelligens osztályt, a közép még magyarul nem beszél.

Reményem, hogy még Kostenszky Géza ur sem fogja rossz néven venni, hogy a tót sajtó érdekében jelen soraimat megirtam, mert a hazafias szellem terjesztése érdeké-

ben és hazafiatlan párt ellensúlyozása ügyében szükségeseen tartottam ezen sorok közlését.

Györgylliget.

Lapszemle.

A Budapesten megjelenő, hazafias irányú »Slovenske Noviny« érdekes cikkeit írte és címen: Lehetőségese-e a politikai panszlavizmus? E cikk eszmenetét a következőkben ismertetjük.

A nemzetiség a nyelv egységének alapszik. A mióta az emberiség állami életet él, mindig megkülönböztettek különféle nemzetiségeket. Az előtt azonban nem fektettek súlyt a nyelvi egységre az állami életben, hanem inkább a vallási egységre. Így keletkeztek a polgylott vagysis a sok nyelvű államok.

Századunkban azonban nagy fordulat állott be. Napoleon idejétől kezdett a nemzeti érzület hatalmasan ébredni és azota a politikában az a törekvés keletkezett, hogy nemzetiségi alapon kell az állami organismust felépíteni. Ezen az alapon keletkezett Olaszországban az állami egység és az egységes német birodalom szervezése. A politikai egység iránt való hasonló törekvést akarnak rá disputálni egyes szláv nemzetekre is.

Ezen irány élén Oroszország áll és az ő hivei, az úgynevezett panszlavok, álmodoznak egy nagy szláv birodalom szervezéséről orosz uralom alatt. Ók úgy kalkulálnak, hogy a mi sikerült 28—30 millió olasznak és 40—45 millió németnek, miért ne sikerülhetne 80—100 millió szlávnak.

Hogyha azonban ezt a kérdést közelebbről nézzük, meg fogunk győződni, hogy teljes lehetetlenség.

A szláv nemzetek nem képeztek még soha egy államot, nekik tehát nincsen politikai múltjuk, nincsen közös történelmi emlékek, de kiváltképpen a szlávoknál hianyzik a nyelv egységése s a szláv törzsek különféle vallásokhoz tartoznak, a műveltség különféle fokán állanak és földrajzi fekvésük is nagyon szét-szór.

A szláv nyelvi különbség olyan nagy, hogy egy szláv törzs nem érti a másikat.

Hogy ha azonban a szláv nemzetek egysége kivihető is lenne, a miről azonban komolyan beszélni sem lehet, — annak egyik vagy másik szláv nemzet javára kellene történni, a másikonak pedig rovására. Hát a lengyel, cseh, szerb, horvát feláldozná-e a maga nemzetiségét és orosz lenne-e? Ezen nemzetek individualitása sokkal kifejtetebb, hogy sem az orosz nemzetiségi elembe beolvadnának.

A szláv nemzetek négy különféle valláshoz tartoznak. Az oroszok, bulgárok és szerbek az ő-bitű egyházhoz tartoznak, a lengyelek csehnek és horvátok katolikusok, a tótok egy része evangélikus hithez tartozik. Az oroszok nemsak nyelvi, de vallási tekintetben intoleráns, melynek bizonyítéka a lengyelekkel való bánásmódjuk. Azon esetben, ha az oroszoknak a szláv nemzetek egységét szövetkezése sikerülne is, akkor ezen nemzeteknek nyelviükről és vallásükről le kellene mondaniuk.

Mind ebből tehát világosan kitűnik, hogy a politikai panszlavizmus eszméjének nincsen semmi alapja, ez csak a fantázia kitörése, test és lélek nélküli kísérlet.*

A tótok a régi és az új hazában, cikkében így ír a »Národnie Noviny«: A szatmári törvénszék a napokban felmentette Lukács László volt szatmári gymnasiumi tanárt és laclaszali oláh papot. a ki tudvalevőleg be volt perelve, hogy a magyar állam és nemzet ellen igazgott. Felmentették azért, mert nem találtak kellő okokat a vádlott elmarasztalására. — Mi, a kiknek még élő emlékeztünkben van a nyitrai törvénszék ítélete Bóor Lajos lelkész ügyében, hogy tudniillik szabad-e a községi pécészet től felirattól használni, és akik még visszaemlékezünk a rózsahegy-i törvénszék klasszikus ítéletére Halasa András turóc-szt.-mártoni ügyvéd bünyefitő ügyében, hogy vasúti hivatalnokot rendre utasítottak, mikor neki vasúti jegyet, a melyet ő tótol kért, nem akart adni. Mi tehát nagyon is meg tudjuk becsülni a szatmári törvénszék ítéletét.

Örömmel beismerjük, hogy Lukács úr inkriminált beszédjében sokat és élesebbet mondott, mint Halasa, vagy Boor, mi ezt azonban nem kritizáljuk, nem kritizáljuk a törvénszék iáteleket, ezeket kritizálják a felsőbb hatóságok. Nekünk csak konstatálni kell azt a faktumot, hogy Lukács perében a felső bíróságok fel vannak mentve az alsó bíróság ítélete korrígálásától.

Azonban semmi esetre sem fogadjátjuk el azt, hogy a szatmári törvénszék ítélete, illetőleg Lukács felmentése a nem magyar nemzetiségek részére valami jónak tulajdonítsassék. Az »Egyetértés« azt mondja, hogy a nem magyar nemzetiségeknek hazánkban anyai szabadság van, mint sehol Európában, mint sehol a világon. Ez azonban nem áll. Hát a bírósági megidézések és adókönyvecskék nem tesznek kivételt. A szegény tótok ide s oda kell járnia, míg meg tudja,

*) Lapunk múlt számának vezérléke ugyanast bizonyította be.

Vetélytársak.

— Hugues le Roux után. —

A szálló emeleti szobájában ketten voltak beárta . . . Tatave a fehér selyemeszürü ölebeske és egy 4 éves beteges képi fiu, aki az ablakhoz czúszott föl s forró homlokát a hideg üvegre nyomva bámult ki az utcára.

Az öle ezalatt az ágy vánkusain golyó-bissá kunkorodva szuszogott . . . Aludt jó-üzűn . . . A két lakatós sohasem játszott egymással. Utáltak, gyűlölték egymást.

A színész nő délután öt órakor jött haza a próbáról. A fiu először látta meg az ablakon keresztül a mint a sarkon befordult, s szomorúan mosolygott. Mikor a lépcsőn a színész nő lépésének kopogása hallatszott mind a ketten, fiu és eb. odarohantak az ajtóhoz.

A kulcs csikorgott . . . A szép, karcsu asszony belépett. Termetét kissé kopott bányoruhá fedte, kalapján hosszú két strucztoll lengedezett.

A kutya ugrándozott örömben.
— Szervusz Tatave! Szolgálni szépen! — szól a nő.

Aztán lelelemi a földről, megcsókolja, becézi s szépen becsomagolja egy nagy kendőbe, s elhelyezi az ágyra.

A kis fiu remegő ajakkal még mindig az ajtóban áll, s várja, mi kerül a sor . . . Gyakran hiába vár, gyakran csak helyett utátséket kap, ha napközben valami rosszat tett, feldöntötte a rizsporos dobozt, vagy a karmáros palackot . . .

Ilyenkor az asszony magánkívül van dühében.

— Vigyázz, te rossz kölyök, kiált rá — ha még egyszer ezt tesszed elkergetlek, vagy eladlak a kéményseprőnek!

A fiu felsóhajt, könnyeit nem meri mutatni, mert fél, hogy csakugyan el kell hagynia ezt a kegyetlen, veszelyses és gyakran brutális anyát, akik annak daczára gyermeki szive teljes meglevél szeret.

A színész nő, ha a fiut be nem csukja a sötét kandalló fülkébe, akkor ölebe veszi a pincset és maga mellé veszi a fiát is . . . Aztán vesz egy hosszú vörös szalagot, ketté vágja s az egyiket a fiu szőre hajába, a másikat az öle hosszú szőrébe fonja.

— Szeresétek egymást, mint két testvér! — szokta ilyenkor mondani . . . Este eljön a színházi fodrász, hogy megfésülje a színésznőt. Ilyenkor a gyermeket beárják a kamnába, hogy ne alkalmatlankodjék. A fiu leul egy ládára a sötét zugban és hallja, hogy odakint mint becézi édes anyja a kutyát.

— Pucz, pucz! fogd meg! — kiáltja a színész nő.

Az öle pedig fut a kamin ajtóhoz, mely mögött a fiu ül s ugatni kezd és kaparja az ajtót, ami a szegény gyermeket végtelenül elkiseríti.

Végre eljön az idő, hogy a színész nő távozik a színházba. A pincset beteszi a karmantóijába s magával viszi a színházba.

A fiu otthon marad a sötétben . . . Kivánszorog a kaminból s lefekszik a pamlogon vetett ágyára és sir A féltékenység és gyűlölet egyszerre fetámadnak lelkében.

— Ha Tatovett megölöm, akkor a mama jobban fog szeretni engem! — gondolja magában, és így készül el lassan lassan a lelkében a szörnyű gyilkosság terve.

Mire személt lehungya, már telves el van tökéltve annak végrehajtására.

Egy reggelen a fiu keserűn itta meg a kávéját. A czukrot, lovpa a zsebébe tette. Mikor a színész nő távozott, hízlegve közeleddt Tatavehoz, aki a szoba hideg levegője előtt jó menedékhelyet talált egy sarokban.

— Tatave, keld a czukrot!
A kutya morogni kezdett.
— Gyere ide, kedves testvérem!

A kutya ugatva ugrott ki a meleg felelyből s farkosólvalva közeleddt a fiúhoz. Egy lépésnyire tőle megállt s okos szemével bámult rá, mintha azt akarta volna megkérdezni:

— Nem eszals e meg?
— Itt van a czukor! — szól a fiu s felelje dobt.

Tatave bekapta az édességet, s e közben a fiu lecsusztott hozzá a földre, kezei a kutya nyakára csuklottak . . .

A kutya bekapta a fiu hüvelküját és véresre harapta . . .

Ekkor a gyermeket elfogta a duh! . . . Rávetette magát a kutyára, nyakát a lába alá helyezte s addig nyomta, míg az iszonyú rugdalózás és vonitas után teljesen elcsendesült . . .

Tatave kilehelte páráját . . .

. . . A gyermek rémülten ugrott föl a földről s futott a szoba legtávolabbi sarkába

. . . Lélekete elállt . . . homlokán veríték gyöngyöngött; s olyan halvány volt, mint az egy fehér párnaja.

Nem mert a kutyára nézni . . . Előbb ki akarta dodni az ablakon, de félt, hogy a járókelők meglátják az utcán . . . Lefeküdt a pamlogra s arcazt kezeibe rejtve, sirt . . .

A színész nő futott elje a próbáról s bámult, hogy csak a fiu futott ott az ajtóig.

— Hol van kis testvéred? — kérde a fiutól.

Ez nem felelt semmit . . .
— Tatave, gyere ide!
A kutya nem jött a fiu haligatott . . .
— Beszélj hát, te kölyök! — kiáltott dühösen a színész nő. Talán kieszerztetted az ajtón?

— Nem!
— Hat hol van?
— Megöitem, mama, mert jobban szeretted őt, mint engem!

A színész nő felsikoltott, s aztán megragadta a fiu usztókt s belökte a kamnába. A szegény gyermek feje beleütődött a láda szélébe, úgy, hogy eszméletlenül terult el a földön. Csak egy óra múlva tért magához. Hallotta, hogy az anyja odakun hangosan sirt.

— Szegény Tatave-om, kedves kis Tatave-om, kiáltozta a színész nő.

A fiu kivánszorogott a sötét kaminból, anyja előtt letérdelt, s kezeit összetéve esdedelt:

— Mama, adj el engem a kéményseprőnek, ne sirt, s vasárolj magadnak a pénzért egy másik kis Tataveot! Akkor aztán nem látsz engem több soha, soha.

hogymért és minek idézik. Hát az csak frázis, a mit az »Egyetértés« mond.

Nézünk csak most Amerikába. Ott nem laknak a tótok sok idő óta, csak is laknak sűrű tömegekben. Amerikában csak egy néhány ezer tót dolgozik, a kik azért mentek oda, hogy pénzt szerezzenek és hogy vissza- valtsák az eladósodott birtokukat, tehát idő- ről időre visszajönnek és hogy járnak ezek- kel a tótokkal az amerikai bíróságok? Csak egy példát!

Egy mesterember haza akar küldeni bar- rájának egy meghatalmazványt, hogy helyet- tesítse őt birtok igazgatásában. E végett egy amerikai közjegyzőhez ment. És ez a meg- hatalmazvány talán angol. Nem az egész meghatalmazvány — még csak a közjegyző- firmaja is, csak a város és utca megneve- zése nem — tőtsch. Valaki azt fogja mon- dani, hogy ezek csekélységek. Nem úgy van ám, ez a hol egyesek birtokáról van szó, azok nem csekélységek.

Tehát szép az a magyarországi szabadság és egyenjóság.

Értesítők.

A körmozgásnyai m. kir. állami főreáliskola tizenkilencedik évi értesítője 1888—9. Szerkesztő Schróder Károly, királyi igazgató.

Kegyeletlen emlékszik meg az Értesítő Rudolf trónörököséről és Trefort Ágoston vallás- és közokt. miniszteréről, majd pedig közli V i z y Ferencnek »Trefort Ágoston emlékezet« című dolgozatát, melytől a főreáliskola 1888. évi szept. 13-iki emléktűnyelen olvasott fel. Schróder Károly Salamin Kelemen tanárnak tanárkodásán 25-ik évfordulója alkalmából rendezett ünnepélyt írja le, mely 1888. szept. 21-én tartott meg. A jubiláns tanár szolgálatainak mind a 25 évt a körmozgásnyai reáliskolánál töltötte be. Ezek után közölve van a részletes tanmenet, majd pedig az intézetben a tanév alatt felmerült nevezetesebb esemé- nyek következknek.

A tanárok száma a hitoktatókon kívül 14. A könyvtár és a szertartás szaporodtak. Az ifjusági Toldy-kör Versényi György dr., tanár vezetése alatt szép tevékenységet fejtett ki. Volt a körnek 28 működő és 38 pártoló tagja. Tartott 22 rendezés és 2 rend- kívülűt. Felolvasásra került 71 mű.

Részletes kimutatás van közölve az Alum- neum állapotáról is, melynek vagyonra a tanév végén 9004 frt 22 kr.

A beírt tanulók száma 230. Nyelvtan- vizsga jelentkezett 11, érettnék nyilváníttatott mind és pedig jeles fokozottal: Braun Armin, Loványi Imre, Poschl Imre.

A trstenai kir. kath. gymnasium XX. évi értesítője az 1888—89. tanévről. Küzl Dortsák Gyula, kir. igazgató.

Bevezető értekezést Hikl József írt »Az anyagok körútja a természetben« czimen. A gymnasium tápláló intézete szépen gyarapodott ez ében is és fennállása óta sok szegény fiút segélyezett.

Közölve vannak a mult iskolai év történe- nének adatai s a jelentés a trstenai tanári kör működéséről. A kör Dortsák Gyula elnöke alatt elismerésre méltó tevékeny- séget fejtett ki.

A tanári kar 8 tagból áll. Közölve van a gym. állandó tanmenete, valamint a tanári és ifjusági könyvtárt szapo- ritott könyvek jegyzéke.

A tanulók száma 125, ebből az előkészítő osztályra 18 esik. A tanulási eredményét illetőleg mindenből jeles 12.17%, mindenből, legalább jó 18.26%, mindenből legalább elég- séges 51.30%, egy vagy kettőtől elégletlen 10.44%, többől elégletlen 7.83%.

HIREINK.

Liptóbeli. Erdőség. E hó elején beállott száraz időjárás miatt igen sok erdő- égés közt Liptóvármegyében. Így a többek között 12-én a lubocznai völgyben egy már ejtett vágás lett a lángok máltakává s a kár körül-belül 4000 frtra rúg. A tűz, mint hallatszik, egy munkás vigyázatlansága kö- vetkeztében keletkezett. A vizsgálat ez ügy- ben folyamatban van.

A gyónította e f. Nagy szerencsés- ség történt e hó 17-én a lubocznai völgy-

ben. Ugyanis az ott dolgozó stubnyai favá- gók közül egy Schmid nevűt az ejtett bukka- gyú melbe ütötte hogy az illető egy félóra múlva meghalt. Holt testét 19-én temették el a lubocznai sírkertbe. Egy másik favágó megseült.

Művészek körútja. Odri Lehel, a magyar kir. operaház tagja és Somogyi Mór zongora művész e hó 18-án Rózsaha- gyen át művészi körútjukban Korintózára érkeztek és ott másnap nagy számú előkelő közönség előtt sikerült hangversenyt ren- deztek.

Zólyomból. Régészeti kiállít- zás Zólyomban. Zólyomban tegnap két hétre terjedő régészeti kiállítás- nyílt meg, mely augusztus 12-éig lesz nyitva. Mintegy 200—300 tárgy van kiállítva, melyek úgy műbecs, mint művészet tekintetében ki- zálló figyelmet érdemelnek. A tárgyak jegy- zékbe vannak foglalva s hogy mindenki kellő tájékozást szerezhesen rólok, a jegyzékben rövid ismertetés is van rólok. Ki vannak állítva oly egyházi tárgyak is, melyek az 1884. évi ötömvim-kiállításán is feltűnést kel- tettek. Vannak kiállításra gyögyverek, majoliká- tárgyak, himzések, nő kézimunkák, könyvek, bibliai stb. A kiállítás rendezését Lipcse y József, a budapesti iparművészeti muzeum tisztviselője eszközölte. A tiszta jóvedelem a Zólyom közölségben levő Pusztávar további adására lesz fordítva. Az öskori var kutatása történelmi szempontból is fe- lette fontos s már erre való tekintetből is ósztint óhajtuk, hogy a szép czélt siker koronázza. Ajánljuk olvasónk figyelmébe. A beléptidő 30 kr.

KÜLÖNFÉLEK.

Hatralékos előfizetőinket ismételve tisztelet- tel kérjük az előfizetés megújítására.

Stefánia özvegy trónörökösne f. hó 26-án d. u. 3 óra 30 perczok utazott el Selmecz- meczbányáról Coburg Fülöp és neje O Fens- gélyk társaságában. — A pályaudvaron nagy számú közönség, a városi tanács részé- ről Szintyai József polgármester helyettes, Arthold Géza főkapitány, Bernhard Adolf és Krausz Kálmán tanácsnokok, a bánvász- és erdsz akademia részéről pedig Farbak István igazgató és főbányatanácsos a leg- meghatóbb csendben és csak egyszerű meg- hajlással fogadták a trónörökösnet, a ki szí- vélyesen üdvözölve a jelenlvetokat a cou- péba lépett.

Szofia Károly, turóczi főesperes hivatalosa való beiktatása, melyet Kamasszy Mátyas apát, kaptaláni főesperes és egyházmegyei tanfelügyelő fog végezni, holnap, hétfőn fog.

A megyei körház, mint már jelezttük is lapunkban, már teljesen elkészült. Most egyen- gető a körház előtt levő tért és készítik a vasrácsos kerítés alapját. A körház előtti tér, mely parkirozva lesz, nem csak az épü- let, de az utcázászet díszét is emelni fogja.

Benda Pál, a selmeczbányai ev. lyc. nyug. tanára, ki emberöltőnyi időt töltött a tanú- gy szolgálataiban, o napokban bucsuzott el selmeczbányai barátaitól s ismerőseitől, hogy szülővárosában Losoncban telepedjék le. A távozó ifju öreget, ki annyian volt, »Bende bácsi«-ja, számos kötelek fűzte az ós bánvászhoz s így nem osoda, ha mindenkitől személyesen el nem bucsuz- hatott. Ez epárt e lapok után mond szives isten hozzád-ot mindazonok, kiknek ezt személyesen nem tehette. A válás keser- vében lejlen vizsgálatat »Bende bácsi«-ban, hogy nincs messze Losonc, meg az- tán itt a küzbőben a zona tarifa aerója.

A bizstricsokai túzóltó egyesület e hó 21-én mulatságot rendezett, melyen megjelentek a turóczi-sz. mártóni és zátruczai túzóltók is, kiket a bizstricsokaiak szives vendégzerterettel fogadtak. Az egyesület szervezése körül érdemeiket szerettek Révay József főparancs- nok és Gasparik Mihály alparancsok. — Itt említjük meg, hogy közelebb a Bizstricsvárali szomszédos Szt.-Péteren is alakult túzóltó egyesület.

Fördök látogatottsága. Vihnyén e hó 17-éig 705, Szilicsón 20-áig 782 fűrdűven- dég volt.

Az új pénzügyi közigazgatás. A m. kir. pénzügyminiszter körendelelték értesíti a törvényhatóságokat, hogy a pénzügyi közig- gatás szervezetének megváltoztatásáról szóló törvény értelmében az illetéktiszabási hiva- talok működése ez év július hó 31-én meg- szűnik és teendők a kir. adóhivatalokra ru- háztnak át. Ettől fogva tehát a belyég-és illeték röviditésekről felvett hivatalos leletek kivétel nélkül a kir. adóhivatalokhoz lesznek küldendők.

A stubnyai hangverseny. Lapunk mult számban jelezttük, hogy Stubnyafűrdőben, melynek jó hírve évről évre gyarapodik, az oda való előkelőségek és a fűrdőven- dégek egy része e hó 25-én jótékonyczűldő hangversenyt rendezett. A hangverseny minden tekintetben a legfenyesebben sikerűlt s a közreműködők mindegyike méltán ki- érdemelte a nagyszámú közönség elismeré- sését, sűrű tapsát. Közreműködtek a mű- sorozat sorrendje szerént Sigmann Emmi, Pekáry Mariska kisaszonnyok zongorajátékkal, Pekáry Gizi k. a. éne- kelt, Loib Edith k. a. zongora és Antos Károly ur hegedűkísérete mellett. Kiss Dezső ur »Magyar Tepevölgy« című költői leírását olvasta fel. Zorkoczy Szentiványi Ilona urna zongora népdalokat adott elő czimbálon. Sigmann Mici k. a. zongorázott, Pekáry Géza ur szavalt, Pekáry Gizi k. a. olasz és spa- nyol népdalokat énekelt, Sigmann Mici k. a. zongora kísérete mellett, közkívánatra még nagy hatással magyar népdalokkal tol- dotta meg Pekáry k. a. e számot. A népdalok ifj. Szűllő Géza kísérete rőt- növe. Utolsó számot Antos Károly ur zongora játéka képezte. Az előadás után közös vacsora, majd táncz következett, mely a legjobb kedv mellett vilagos reggelig tartott. A négyeseket 28 pár tánczolta. A tiszta jóvedelem, mint halljuk, megha- ladja a száz forintot, mely összeget a tu- róci jótékony négyesület és a felvidéki magyar közművelődési egyesület közt osztja meg a rendezőség, mely a szép sikerért elismerést érdemel. A hangversenyen a vármegye előkelő közönsége részéről is számosan vettek részt.

A szalmeczvárosi óvoda záró ünnepéle e hó 22-én folyt le az érdeklét szűlők részéle mellett. Versényi Róza onvón a Fővlt rendszerét követi a kiskidek érteleme fejlesztésénél, kik a felfogásukhoz mért beszéd és értelemgyakorlatokban különösen szép eredményt mutattak. A buzó onvón a szűlők elismerésökkel tüntették ki, egy kedves növedéke pedig Clement Emmike halás köszönetét tolmácsolta növedékek társainak a Róza néni iránt.

Bucszó Maillstlván, Barsvármegye volt főispánja e hó 14-én Körmez- bányára érkezett, hogy e város közönségé- től, mely annyira szeretettel vette körül, elbucszózzék. Már estefele volt az idő, hogy megérkezett, de áll terjedt el megérkezé- tének hire, a város közönsége impozáns fáklyamenettel adott kifejezést őszinte tiszteletének. A volt főispánt Schróder Károly, főreáliskolai igazgató üdvözölte egy szép beszéddel, mire az ünnepele megha- tottan válaszolt. Másnap folytatódott a tiszte- letadás a városház térmében. Itt Chabada József polgármester üdvözölte őt, majd Florek József dr. városi főjegyző a ta- nács nevében, Amon Ede dr., orsz. kép- viselő a közgyűlés nevében bucsúztak el tőle meleg hangú beszédben.

A kedélyes tolvaj. Selmeczbányán ellop- ták a minap P. J. polgártársunk 7 kacáját, a min a károsult természetes boszankodott. Hogy azonban boszankodása teljes legyen a tolvaj néhány nap múlva levelet ír a károsultnak, melyben arra inti, hogy jobban hízalja meg a még meghagyott két kacását, mert az ellopottak közül csak 6-tot használhatott, a hetediket nem. — A kettőért ha meghiztat, szintén elfárad meg hozzá; egyébét iránt közönszi a farsádgatot, melyet a hizlalás körül eddig is kifejtett. A levele ékes selmezi tót irodalmi nyelven van írva.

Az ugorka-udény. már csak a legendák sorába tartozik. A kánikula daczára esemény- dűs napokat élünk, mikor egy műveltember sem nélküluzheti a mindennapi újóságolvasást; kivált mikor azt maga után küldheti, bár-

merre utazik, bárhol fűrdőzik. Legalkalmasabb e célra a »Pesti Hírlap«, mint a mely ma napilapjaink közt kétségtelenül a legartalmasabb. Annyi benne a tárca, sik czikk, nagy czikk, mulattató karcolatok, csevesség s oly gazdag a törvényeszeki és hirrovata, mint egy más lapirársé sem. Azonfelül minden szenzációsbab eseményről a legerjedel- mesebb sürgöny-tudósításokat hozza. Ezt persze csak rendkívüli elterjedése folytán teheti. De meg is érdemli a pártolást, mert a mellett, hogy a legjobb lap, ugyszólván a legolcsóbb is: egy hora 1 ft 20 kr., negyed- évre 3 frt 50 kr. Az előfizetés a »Pesti Hírlap« kiadóhivatalába (Budapest, V., Nádor- utca 7. sz.) küldendő. Ugyanonnet mutat- ványaszámokat is lehet kérni; egy héteg ingyen és bérmentve küldenek minknek.

A poszonyi postalgazgatóság hírlap kimu- tatása. Érdekes statisztikai kimutatást közöl a poszonyi postalgazgatóság a kerületében az 1888. évben megjelenő hírlap példányok számáról, mely szerint a »Národnie Noviny« 137,198. a »Wetungarische Grenzboten« 306,720. a »Poszonyi újsági Lapok« 92,474. a »Pressburger Zeitung« 87,985. a »Poszony- megyei közlöny« 49,665 példányban nyomtat- tak hetenkint kétszeri megjelenésel. A hetenkint egyszer megjelenő lapok közt első helyen áll 1. a »Národny Hlasnik« 41,124 példányban 2. a »Nyitrai megyei Közlöny« 40,665. 3. a »Vágvölgyi Lapok« 13,359. 4. a »Bars« 12,500. 5. »Ersékvár és Vidéke« 12,491. 6. a »Felvidéki Híradó« 11,755. 7. a »Nyitrai Lapok« 10,631. 8. »Barsvármegye« 9,900. 9. a »Komáromi Lapok« 8,576. 10. »Komárommegyei Közlöny« 6,543. 11. »Tir- nurer Wochenblatt« 3,337. 12. »Barsmegyei Hírlap« 3,203 példányban.

Kuriai döntvény. Az uszoráról és a káros hitelyletekről szóló törvénynek a koros- mái hitel korlátozását szabályozó intézké- dései csak az első földmívelő- s iparos osztályhoz tartozó egyekkel szemben nyerhetnek alkalmazást.

Teljes bizalommal lehet gyomorbetegségeknél egy házi szer alkalmazni, ha a szá- vályt érkező kószonnet levelek et, a rendkívüli eredményről szólókat olvassuk. A Dr. Rosa-féle életbalsam, Fragner B. gyógyszerházából Prágában, nagy mértékben örvend e bizonyítékoknak, és ezek napról-napra szaporodnak. A valódi dr. Rosa-féle életbalsam majdnem minden gyógy- szertartan Ausztria-Magyarországban kapható.

Süketeknek egy személy, ki egy közönsé- ges szer által 23 éves süketesség és fűzd- gashól gyógyult ki, készséggel szolgál azon szer leírásával mindenkinek, ki hozzá fordul. Czím: NICHOLSON H. J., Wien IX. Kolin- gasse 4.

Nincs nézeteltérés

manapság az orvosok közt az iránt, hogy a reumatizmust a vérben megjűlt savak okozák s hogy a vese és máj működésé- nek zavartsága miatt nem válhatnak ki e savak a vérből. Tehát nem szenedvelet két- séget, hogy a reumatizmus csak úgy gyó- gyítható, ha alapoka megszűnik, vagyis a vese és máj egészséges működése helyre áll.

Ez azonban csak egyetlenegy orvossággal érhető el, a melynek összeállítása tudomá- nyos alapon történik s a melynek különös sajátságai vannak arra, hogy a vesét és májt egészséges működésre indítsák.

Ilyen orvosságot birunk Warner Safe Cu- rejében, mely már sok ezer embert szabadi- tott meg a reumatizmustól.

Egy palack ára 2 frt. Kapható minden gyógyszerháznál. Főraktár: Salvtor-gyógy- szertár Pozsony.

TANÚGY.

A beszterczebányai m. kir. áll. felsőbb le- anyiskolában az 1888/89. évi tanévre a ren- des beíratások szeptember 2-án kezdődnek. Ezen nyilvános tanintézet éjja, alkalmat nyújtani arra, hogy benne társadalmuk nő- tagjai nemük sajátlagossága és társadalmi jelen viszonyok által feltételezett oly mérvű általános műveltséget szerezhesenek, mely élethivatásukra szükséges.

A felsőbb leányiskola 6 évig tartó tanfo- lyamból áll 6 osztálylyal.

Ámbár ez intézet nem szakiskola, a nm. ministerium ugy intézkedett, hogy azon ta- nuló, kik a 6. osztályt elvégzik, akadály- talanul s minden felvételi vizsgálat nélkül léphetnek át a tanítónevelőképző III. osztá-

yaba. Ebből a czélből a felsőbb leányiskola VI. osztályában a nevelés- és módszertan is tanították.

Az I-ső osztálya felfelvetők a legalább 10 éves oly leányok, kik az elemi iskola 4 osztályát jó sikerrel végezték.

Magasabb osztályba csak olyan leányok vétettek fel, kik megfelelő eltekoriak és nyilvánosság joggal bíró tanítványok. Megfelelő bizonyítvány hiányában a jelentkezési felvételi vizsgálatot tesz. Az intézet belkiallással — internatus — van összekötve, melyben aránylag olcsó díjért, gondos nevelés és felügyelet mellett a tanulók kiváló el- látást nyerne. Az internatusban nagy súly van fektetve az idegen nyelvek gyakorlá- sára; és czélből egy igazgatózó vezetése mellett német, francia s angol nyelvönök vannak alkalmazva. Mivel az internatusba csak meghatározott számú növendékek ve- tethők fel: az érdektel szülők felhívának, hogy gyermekeiket jó előre jelentsék be. Jelentkezni levélleg is lehet G e r e v i c h - Emil r. igazgatójánál.

IRODALOM.

Ország-Világ.

Julius-Szeptember.

Az „Ország-Világ” a legnagyobb és legszobor- nagy képes és színezett lap, mely Tene- nek Klek gondozásában az évről-évre nagyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, az újjevi fennállásának tízedik évolyamába lépett. Sokkal szebb mint a! a lap magától, senholgy hangzatos programja volna azonos az „Ország-Világ”- ról: tartalma: egy eredeti és egy fordított regény, több novella, tárcza, ismeretterjesztő közlemények élet- és jellemrajzok, költemények, s a nők részére „Nők Világa” cimeen egy gondosan szerkesztett rovat, melyben számos divatszóló, divatlevedi, háztar- tási közlemények, s egyéb újkelet érdeklő apróságok vannak közölve.

Az „Ország-Világ” előzetőli évenként hat mére- sli becsülni és színezett lap, mely Tene- nek Klek gondozásában az évről-évre nagyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, az újjevi fennállásának tízedik évolyamába lépett. Sokkal szebb mint a! a lap magától, senholgy hangzatos programja volna azonos az „Ország-Világ”- ról: tartalma: egy eredeti és egy fordított regény, több novella, tárcza, ismeretterjesztő közlemények élet- és jellemrajzok, költemények, s a nők részére „Nők Világa” cimeen egy gondosan szerkesztett rovat, melyben számos divatszóló, divatlevedi, háztar- tási közlemények, s egyéb újkelet érdeklő apróságok vannak közölve.

Ez idő szerint folyik Beniczky-Bajza Lenke: „A hegyesztűndere” című költői szép és igen ér- dekes regénye; mellette még Jacques Vincent: „Mária hercegnő” című regényével folytatja a regény- írást. A július-szeptemberi negyeden P. Szathmari Károly: „A szep püspök” című eddig kiadatlan regényét költi; s mellette még egy fordított regényt. A nagy- és kisregények mellett az „Ország-Világ”- nek még az „Egyetértés” és a „Pesti hírlap” előzetőli is.

A szerkesztőség nagy gondot fordít a talány ro- vatára is a talánymegfelelő előzetők közeli hetenként érkező könyvek, zeneművek és eredeti rajzok sorol ki.

Az „Ország-Világ” könyvtárai uton is megrendel- hetők, két heti, díszes borítékú füzetben.

Mintaványomok kívánának ingyen küldetnek. **Előzetési feltételek:** Egyszerre 10 ft. Félre 5 ft. Negyedször 2 ft 50 kr. Egy hóra 85 kr. Egyes szám 20 kr. Füzet (kettős szám) 40 kr. Az „Egyetértés”-sel együtt rendelve: Egyszer 28 ft. Félre 14 ft. Negyedször 7 ft. A Budapesti Hírlap, az előzetők ár- aival: Egyszer 22 ft. Félre 11 ft. Negyedször 5 ft 50 kr.

NYILTÉR.

Ítélet.

Másolat. A kereskedelmi m. kir. miniszter 28.353. sz. a. f. v. tanácsnak f. é. april hó 15-én 12.841. sz. a. kelt jelentése csatolmányait visszakértesztve értesitem a főváros közönséget, hogy a f. v. tanácsnak, mint másodfokú íparhatóság f. év. január hó 17-én 41.645. sz. a. másodfokban hozott azon határozatát, mely szerint Sternberg Árm-in hangszerkereskedő az ípartörvény 58. §-ába utkozó kihágás vádjá, valamint az en- nek folytán az elsőfokú íparhatóság által rá- kított 50 ft pénzbüntetés megfizetése alól felmentett Schünda V. J. és érdektársai részéről közbevetett felelkezés folytán har- madfokúlag folívizsgálat alá vettem és en-

nek eredményeként az említett másodfokú határozat megváltoztatásával az elsőfokú íparhatóság mult évi november hó 17-én 21.460. sz. a. hozott határozatát annál im- kább helybenhagyom, mert a Sternberg Árm-in által fenntartott műhely, melyben kisebb javítások eszközöltek, oly kismérvű, hogy az ípartörvény 58. §-ában foglalt rendelkezés nyilvánvaló megsértése nélkül az em- lített műhely-gyárnak nem hirdethető, s mert a panaszolt hasonló mérvű és berendezési műhellyének gyár nevezet alatti hirdetésé- ről egy ízben büntetve lett, sőt a gyár el- nevezés használatától eltiltatott. — Bud- pest, 1889. évi június hó 21-én. B. A. R. O. S. S. k. Budapest főváros közönségének.

Felelős szerkesztő: Nagy István.

Főmunkatárs: Vörös Ferencz.

HIRDETÉSEK.

A turóc-szt.-mártoni magyar nyomdában a következő nyomtatványok kaphatók:

Kataszteri birto kiv, ivenként 2 kr.
Kimentás (birólag elár. ingatl.) da- rajba 3 kr.
Póstatkönyv, 1 iv (8 oldal) 3 kr.
Igatási jegyzőkönyv 1 iv 3 kr.
Kötelezőnyv 100 iv 1 ft 40 kr.
Adószedési szerződés 100 iv 1.50.
Nyugtá- és törlési engedély 100 iv 1 ft 20 kr.

138. szám.
1889.

Arveresi hirdetmény.

Néhai gróf Nyáry szül. báró Révay Franciska hagyatékához tartozó ingóságok, az örökösök megkeresése folytán, nyilvános árverésen eladandók; minek folytán az árverés foganatosítására a folyó évi augusztus hó 16-a s a következő napjaira mindig délután 9 órakor a határidő P r i e k o a községbe, ezenenl kitűzetik. Ezen árverés alkalmával elővezetnek: hét szobára való bútor, konyha felszerelés, két ló, hat darab tehén, egy üsző, három kocsi, egy szer- ker, egy szán, különféle bőrdíndók, medve bőrök s egyéb tárgyak. A vételár azonnal lefizetendő.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1889. évi július hó 18-án.

Gálanda Samu,

kir. közjegyző.

Gyors és biztos segítség gyomorhajok s azok következményei ellen.

Az egészező fontartására, az életveszélyes s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fontartására és a jó emésztés előidézésére a legokos s leghatásosabb szer a már is mindisült ismeretes és kedvelt

életbalszam Dr. R O S A-tól.

Ezen életbalszam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyszertől a legbiztonságban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorszer, dürgyhatás, savanyú felhőgőg, vérdíndák, savanyú hajok stb. ellen teljesen hatásonak bizonyul. Ha kitűnő hatást kívánatoskben ezen életbalszam egy bizonyult, megbízható háziáraszer a napok. A rá egy nagy üveggel 1 ft. kis üveggel 50 kr. Elismert íratok ezrel bárkinél betekintés végett rendelkezésre állnak

Öväs! Hamisítósok elvegett, mindenkit figyelmeztet, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-jele életbalszam” minden uvegecskéje kék burkoba van csomagva, melynek hosszoldalán **Dr. ROSA életbalszama s fekete szuszhoz címzett gyógyszeráról. FRAGNER B. Prága 205—III.**, német csch. magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalszama valóban kapható csak a készítő **FRAGNER B.** fártárában, gyógyszerár s fekete szuszhoz Prágában 205—III., és **BUD APESTEN** Török József úr gyógyszerárnál, Királyutca 12. sz. **Budai** Emil úr városi gyógyszerárban a Városház-téren.

Az osztrak-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárban van raklár ezen életbalszamból.

Ugyanott kapható: **„prági általános házi-kenőcs”,** több ezer hályánylatokozalt elismert **biztos gyógyösszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedsékek ellen. Ezen kenőcs bizonyos eredményen használható a női emlo gyuladásá- nál, a tej tespedésénél s az emlo megkeményedésnél szűlöskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokokovalnál, koromgyököknél, az úgynevezett körömferé- gél, elkeményedésnél, felülfúadásoknál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felülfúadást a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyedsé mutatóknak, ott a daganatot legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiferíti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczekben.

HALLASI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbát által legbiztosabbnak elismert szer a nehéz hallás kigyógyítására s az egészen elvesz- tett hallási tehetőség visszaszerésére. **Egy üveg ára 1 ft.**

Bizonyítvány külhoni útlevele 100

iv 1 ft 20 kr.

Napi jegyzék 100 iv 2 ft.

Közégi pótlódó főkönyv 1 iv 3 kr.

Meghívó jegy 1 iv (8 drb.) 3 kr.

Gyermekök összeírásai kimutatása 1 iv

3 kr.

Változási kimutatás 100 iv 2 ft.

Kimutatás (havi adó hátr.) 100 iv 2 ft.

Tulajdonjog bekebelezési kérvény 100

iv 1 ft 50 kr.

Ennek feltele, 100 iv 1 ft 20 kr.

Ekzekuciónál zápisznica 100 iv 1 ft

50 kr.

Zápisznica 100 iv 1 ft 50 kr.

Kontumacia zápisznica 100 iv 1.50.

Prodovacie 100 iv 1 ft 50 kr.

Dručovani list 100 iv 1 ft 50 kr.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósz mint telekkönyvi hatóság közhíré teszi, hogy Kogul és Comp prági kereskedő czégek K u z s e l y szül. P o l ó n y i M a r i a e l e n i végehatási ügyeben Zníováralia köz- ségben fekvő a) a z n j o i 1 2 6. s z. t j k v e b n A I 2—53 + 1—5 es + 1. sor sz. a ingatlantól végtr. szenedvót 1/4 részben megjelölt jutalekra 573 frtnyi,

b) a z n j o i 1 6 2. s z. t j k v e b n + 1. s o r s z á m ingatlantól ugyanazt 1/4 részben megjelölt jutalekra 10 frtnyi,

c) a z n j o i 1 6 8. s z. t j k v e b n A + 1. s o r s z. ingatlantól ugyanazt 1/4 részben megjelölt jutalekra 8 frtnyi

d) a z n j o i 2 1 4. s z. t j k v e b n A I. 1—30 + 2. s o r s z. a ingatlantól ugyanazt 1/4 részben illeto jutalekra 362 ft 50 kr.

e) a z n j o i 2 1 3. s z. t j k v e b n I. s o r s z. a. feyett Kuzsely szül. Polonyi Mariét fele és végehatás alatt nem aló Kuzsely József névénél 124. sz. beltelekre 400 frtnyi ezenenl megállapított kiküldetés árban az alábbi feltelek mellett az árverést elrendelte, és hogy a tenebb megjelölt ingatlanagazs az 1889 évi augusztus hó 2-ik napján délelőtti 10 órakor Zníováralia községben a község hazánál megtárgando nyilvános árverésen a ki- küldési aron alól is el fog adatni.

Arverési ándélezőköz tartoznak az ingat- lanság kiküldetés árának 10%-át készpénzb. vagy óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kil- lított szabályszerű elismervényt átszoiglatni.

Kir. járásbírósz mint telekkönyvi hatóság Turóc-Szt.-Mártonban 1889. évi márczius hó 21-én.

Fekete

kir. járó.

KERESKEDELMII ÜZLET

TICHO BERNÁT

BRÜNNBEN, Krautmarkt 18. szám alatt

saját hazában

küld utánvétellel:

Juhgyapu-Beige
dupla szélesség, a leg- tartóbb, egy teljes ruha 10 méter 6 ft 50

HÁZI VASZON
1 db 30 rőt / 4 ft 60
% széles. 30 rőt 6 ft 50

INDIAI FOULE
tel pamot, dupla szé- lesség, egy teljes ruha 10 méter 5 ft.

KING-SZÖVET
jobb mint vaszon, 1 db % széles. 30 rőt 6 ft.

Nőruha újdonások
a legújabbak csinos szövetek minden szí- nben, dupla szélesség 10 méter 8 ft

SIFFON
1 db 30 rőt la 5 ft 50
legjobb minőség 6 ft 50

CANEFANZ
1 db: 30 rőt, lila 4 80
1 db: 30 rőt, piros 6 20

Cérna-Canafanz
1 db 30 rőt lila és piros 6 ft

Carrizozott RUHA KELEME
60 cm széles, legújabb színekben, 10 mt 2 ft 50

OXFORD
mosható, jó minőség 1 drb 30 rőt 4 ft 50

GYAPJU-RIPSZ
minden színben 60 cm széles, 10 mt 1 ft 80

ANGOL OXFORD
a legjobb s legújab- ból, 1 drb 30 rőt 6 ft 50

Dreidraht
legjobb minőség, 60 cm széles, 10 mt 2 ft 80,

Jaquard-kelme
60 cm széles, legújabb divatszínben 10 méter 3 ft 80 kr.

Francziai Voal
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20

FRANCIÁI VOAL
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20

FRANCIÁI VOAL
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20

FRANCIÁI VOAL
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20

FRANCIÁI VOAL
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20

FRANCIÁI VOAL
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20

FRANCIÁI VOAL
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20

FRANCIÁI VOAL
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20

FRANCIÁI VOAL
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20

FRANCIÁI VOAL
10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

U r i - i n g e k
saját gyártmány. jánár vagy színes 1 db 1 ft 80. lila 1 ft 20

Női-üngök
színből és vaszonból finom hímzésű 3 drb. 2 ft 50

NŐI-INGEK
erős vaszonból foga- bettelé 6 drb 3 ft 20